

ÜDY 3

ODY 3

EŞYA · ULUSLARARASI

ÜNİTE 19

Koridorlar, Taşıma Türleri ve Standartlar

Geçiş güzergâhları, taşıma modları, uluslararası kuruluşlar, araç boyutları ve konteynerler

Okuma süresi: 15 dakika

40 ft = 2 TEU

BU ÜNİTEDE

Seferi planlarken izlenecek güzergâh grubunu, hangi taşıma türünün ne zaman avantajlı olduğunu, sektörü yöneten kurumları ve aracın uyması gereken boyut ve ağırlık sınırlarını öğreneceğiz.

19.1 • GÜZERGÂH GRUBU

Geçiş belgesi hangi yola verilir?

Geçiş Belgeleri Dağıtım Esasları Yönergesi'ne göre belge, varış ülkesi için belirlenen **güzergâh gruplarına** göre verilir.

- ◆ Taşımacı bir varış ülkesi için yalnızca **bir** güzergâh grubuna başvurabilir.
- ◆ Tahsis tamamlanınca aynı taşıma için ikinci kez belge verilmez.
- ◆ Bakanlık güzergâhları kısıtlayabilir, iptal edebilir, yenisini açabilir.

AKILDA TUTUN

Ezber yerine mantık kurun: **Kapıkule / Hamzabeyli** çıkışlı yollar Bulgaristan ile başlar; **İpsala** çıkışlı yollar Yunanistan, oradan Kuzey Makedonya ya da feribotla İtalya ile devam eder.

19.2 · BATI

Avrupa'ya örnek güzergâh grupları

Varış	Çıkış ve güzergâh
Almanya	Kapıkule/Hamzabeyli: BG - RO - HU - AT - DE Kapıkule/Hamzabeyli: BG - RS - HR - SI - AT - DE İpsala: GR - MK - RS - HU - AT - DE
Fransa	Kapıkule: BG - RS - HR - SI - AT - DE - FR İpsala: GR - MK - RS - HR - SI - AT - DE - FR
İtalya	İpsala: GR + Ro-Ro / feribot - IT Kapıkule: BG - RS - HR - SI - IT
İspanya, Portekiz	Yunanistan + feribot - IT - FR - ES (- PT) ya da Trieste Ro-Ro
İngiltere	... DE - BE ya da FR - Manş geçişi

BG Bulgaristan, RO Romanya, HU Macaristan, AT Avusturya, DE Almanya, RS Sırbistan, HR Hırvatistan, SI Slovenya, GR Yunanistan, MK Kuzey Makedonya.

19.3 · DOĞU

Asya güzergâhları

Variş	Güzergâh
İran	Gürbulak - İran
Afganistan	Gürbulak: İran - (Türkmenistan) - Afganistan Sarp/Türkgözü: Gürcistan - Azerbaycan - Hazar - Türkmenistan ya da Kazakistan-Özbekistan
Orta Asya	Gürcistan - Azerbaycan - Hazar geçişi (Orta Koridor)

Doğuya açılan yollarda **Orta Koridor** (Türkiye - Gürcistan - Azerbaycan - Hazar - Orta Asya) giderek önem kazanıyor; Hazar geçişi feribotla yapılır.

19.4 · KAPILAR

Kara sınır kapıları

Ülke	Kapılar (il)
Bulgaristan	Kapıkule, Hamzabeyli (Edirne) · Dereköy (Kırklareli)
Yunanistan	İpsala, Pazarkule (Edirne)
Gürcistan	Sarp (Artvin) · Türkgözü (Ardahan)
Nahçıvan	Dilucu (İğdır)
İran	Gürbulak (Ağrı)
Irak	Habur (Şırnak)
Suriye	Cilvegözü (Hatay) · Öncüpınar (Kilis) · Akçakale (Şanlıurfa)

▲ DİKKAT EDİN

Hamzabeyli **Edirne**'dedir, Kırklareli'de değil; Öncüpınar **Kilis**'tedir, Gaziantep ya da Hatay'da değil. Yunanistan'a çıkışta İpsala, Bulgaristan üzerinden de Kapıkule/Hamzabeyli kullanılabilir.

19.5 · TAŞIMA TÜRLERİ

Modların karşılaştırması

Mod	Maliyet	Hız	Not
Karayolu	Yüksek	Hızlı	Kapıdan kapıya, esnek
Denizyolu	En düşük	Yavaş	Dünya ticaretinin büyük kısmı
Demiryolu	Düşük	Orta	Ağır, hacimli, uzun mesafe
Havayolu	En yüksek	En hızlı	Değerli, acil, küçük hacim
Boru hattı	Düşük	Yavaş	Petrol, doğal gaz, su

AKILDA TUTUN

Karayolunda **sabit maliyet düşük, değişken maliyet yüksektir**; kısa mesafede en ekonomik ve en esnek moddur. Karayolu ilk ve son halkada (ön ve son taşıma) vazgeçilmezdir.

19.6 · ARTILAR VE EKSİLER

Karayolu, denizyolu, demiryolu

Karayolu

- + düşük altyapı yatırımı, 7/24 hizmet, kolay planlama, kapıdan kapıya.
- transit gümrük ve bekleme, uzun mesafede pahalı, az yük, **ağırlık sınırlaması**, kaza riski.

Denizyolu

- + en ucuz, transit ülke yok.
- uzun süre, çok elleçleme, hava koşulu, liman çevresiyle sınırlı.

Demiryolu

- + güvenli, havadan az etkilenir, ağır tonaj, sınır geçişi kolay.
- altyapı ihtiyacı, çok elleçleme, yüksek hacim ister (blok tren).

19.7 · ÇOKLU TAŞIMA

Unimodal, multimodal, intermodal

Kavram	Tanım
Unimodal	Tek taşıma türü
Multimodal	En az iki farklı mod; tek sözleşme ve tek belge altında
İntermodal	Aynı taşıma kabı (konteyner, yarı römork) ile mod değişir; yük elleçlenmez
Kombine	Yolun büyük kısmı demir, deniz ya da iç su yolu; ilk ve son kısım karayolu
Entegre	Modlarla birlikte depolama, gümrükleme, dağıtımın da birleştirilmesi
Ro-Ro	Tekerlekli aracın kendi yürüyerek bindiği gemiyle taşıma
Ro-La	Tırın trenin vagonu üzerinde taşınması ("yürüyen yol")

 SINAVDA SORULUR

Kombine taşıma konşimentosu **FBL**'dir (FIATA konşimentosu). Taşıma sisteminde rotaların kesiştiği ara nokta **terminaldir**.

19.8 · ULUSLARARASI

Uluslararası kuruluşlar

Kısaltma	Kurum
IRU	Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği (Cenevre); TIR sistemini yönetir
UNECE	Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu; TIR, CMR, ADR, AETR sözleşmeleri
ITF (UBAK/CEMT)	Ulaştırma Bakanları Avrupa Konferansı; 1953'te kuruldu, bugün OECD bünyesinde
WCO	Dünya Gümrük Örgütü (1952); Türkiye 1953'te katıldı
FIATA	Uluslararası Taşıma İşleri Organizatörleri Federasyonu
IATA / ICAO	Hava taşımacılığı birliği / Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
IMO	Uluslararası Denizcilik Örgütü
EİT (ECO)	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı; 1985'te Türkiye, İran, Pakistan
TRACECA	Avrupa-Kafkasya-Asya ulaşım koridoru (1998, Bakü sekretaryası)

19.9 · TÜRKİYE

Ulusal kurumlar

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü: yetki belgeleri, denetim, uluslararası anlaşmalar, geçiş ve UBAK belgeleri.

Ticaret Bakanlığı

Gümrük işlemleri, kaçakçılıkla mücadele (Gümrük Muhafaza) ve dış ticaret, ihracatın gözetimi.

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM)

Yol yapımı ve bakımı; özel yük taşıma izin belgesi; otoyol ve köprü ücretleri.

TCDD

Demiryolu altyapısı; taşımacılık TCDD Taşımacılık AŞ.

Meslek kuruluşları

TOBB (karne ve geçiş belgesi dağıtımı), UND, UTİKAD (FIATA'nın Türkiye temsilcisi).

▲ DİKKAT EDİN

UTİKAD ulusal bir dernektir; uluslararası kurum değildir. Kaçakçılıkta kontrollü teslimatı dış ticaret birimi yürütmez.

19.10 · ARAÇLAR

Taşıt türleri ve sınıflar

Sınıf	Araç	Azami ağırlık
N1	Kamyonet	3,5 tona kadar
N2	Kamyon	3,5 - 12 ton
N3	Ağır kamyon, çekici	12 tonun üstü

- ◆ **Çekici:** beşinci tekerli, yarı römork çeker, tek başına yük taşımaz.
- ◆ **Yarı römork (dorse):** bir kısmı çekici üstüne oturan römork. Soğutmalı olanın doğru adı **frigorifik** yarı römorktur.
- ◆ **Beşinci teker:** çekici şasisindeki bağlantı yuvası. **King pim:** yarı römorkun beşinci tekere kilitlenen pimi.
- ◆ **Hubodometre:** yarı römorkun dingiline takılan, kat ettiği mesafeyi gösteren sayaç.

19.11 · BOYUT

Azami boyutlar

Ölçü	Sınır
Genişlik	2,55 m (frigorifik 2,60 m)
Yükseklik	4,00 m
Tek motorlu araç uzunluğu	12,00 m
Çekici + yarı römork	16,50 m
Kamyon + römork (katar)	18,75 m

Gabari, aracın yüklü ya da yüksüz güvenli seyri için uzunluk, genişlik ve yükseklik ölçüleridir. Sınırları aşan taşıma ancak **KGM'den özel yük taşıma izin belgesi** alınarak yapılabilir.

SINAVDA SORULUR

"Azami genişlik ve yükseklik" sorusunun cevabı: **2,55 m ve 4,00 m.**

19.12 · AĞIRLIK

Dingil ve araç ağırlıkları

Ölçü	Sınır
Tahriksiz tek dingil	10 ton
Tahrikli tek dingil	11,5 ton
İki dingilli araç	18 ton
Üç dingilli motorlu araç	25 ton
Dört dingilli motorlu araç	32 ton
Beş ve daha çok dingilli katar	40 ton

Terim	Anlamı
İstiap haddi (taşıma sınırı)	Aracın güvenli taşıyabileceği en çok yük ya da yolcu
Azami yüklü ağırlık	Araç ağırlığı + güvenli taşıyabileceği azami yük
Net ağırlık	Eşyanın kendi ağırlığı
Brüt ağırlık	Eşya + ambalaj

19.13 · DONANIM

Araçta bulunması zorunlu gereçler

Gereç	Kural
Yangın söndürücü	Otomobil, kamyonet: 1 kg · Kamyon, çekici, otobüs: 6 kg · Tehlikeli madde: 2 × 6 kg
Reflektör	Motosiklet hariç tüm motorlu araçlarda 2 adet , kenarı 45 cm eşkenar üçgen
Takoz	3,5 tonu aşan araçlarda; kamyon, çekici, otobüs ve yarı römorkta 2 adet
Engel işareti	Otobüs, kamyon, çekicide; 150 m'den görülebilir
Takımlar	Kriko, bijon anahtarı, yedek ampul, pense, tornavida, el feneri, patinaj zinciri, çekme halatı
Hız sınırlayıcı	12 tonu aşan kamyon ve otobüslerde

▲ DİKKAT EDİN

Emniyet kemeri bir "bulundurulacak gereç" değil, araçta takılı olması gereken donanımdır; soruda çeldirici olarak çıkar.

19.14 • KONTEYNER

Konteyner türleri ve TEU

TEU (Twenty-foot Equivalent Unit), **20 feet uzunluğundaki** konteyner birimidir. 40 feetlik konteyner **2 TEU**'dur.

Tür	Kullanım
Standart (dry)	Genel yük; en sık kullanılan
Soğutmalı (reefer)	Dondurulmuş gıda, meyve; kendi soğutma ünitesi
İzole (yalıtlımlı)	Sabit sıcaklık gereken yük
Üstü açık (open top)	Yüksek yük, brandayla kapanır
Açık (flat rack) / platform	İş makinesi, yat gibi taşkın yük
Tank	Sıvı ve gaz; doluluk %80-95 arası
Dökme	Tahıl gibi dökme yük

SIRADAKİ ADIM

Çalışmaya devam edin

ÜDY Dijital Eğitim Kitabı

Diğer ünitelere geçmek için dokununuz

ÜDY · ODY Deneme Sınavları

Kendinizi denemek için dokununuz

YENİ ÜMİT ÜST DÜZEY YÖNETİCİ KURSU

📍 Camlı Kahve Meydanı, Mareşal Çakmak, Bağcılar
Cd. No: 114/2, 34610 Güngören/İstanbul

☎️ (0212) 641 92 94

💬 WhatsApp: 0 530 957 79 13

SOSYAL MEDYA HESABIMIZ

📘 facebook.com/udybelgeleri

EĞİTMEN NOTU

Bu üniteyi tamamladınız. Sınav notlarınızı bir kez daha gözden geçirip deneme sınavıyla kendinizi ölçmenizi öneririz. Başarılar dileriz.